

OSMA REDNA KONVENCIJA S. N. P. J. V WAUKEGANU, ILL., OFICIJELNI ZAPISNIK ZBOROVANJA.

Trinajsta seja 21. sept. 1925.
Predsednik otvori sejo ob osmi uri zjutraj.
Poverilni odbor poroča, da so vsi navzoči izvezli br. Blas Novaka in br. Anton Pierce.
Predsednik imenuje reditelje. Vincent Verhovnik in John Hočvar.
Čitanje zapisnika enajste seje, ki se s popravki sprejme.
Br. Naprudnik, od dr. št. 228, protestira, ker ni dobil besede glede poročila gl. tajnika.
Čitanje br. konvencije in pisma.
Br. Louis Champa, bl. J. S. K. J., iz Elya, Minn., ki pozdravlja konvencijo in ji želi veliko uspeha.
Pismo: Br. R. Rospopovich, član dr. št. 491, iz Coello, Ill., ki pozdravlja konvencijo in podaja nekaj nasvetov.
Nadalje br. konvencije prečita brzojavko, ki jo je poslal društvu v Lloydell, Pa. naznanjajoč, da je delegat br. Sušteršič pripoznan od konvencije in da zbornica želi, da se vrne na zborovanje. Naznani, da mu je poverilni odbor sporočil, da se je br. Sušteršič vdeležil konvencije. (Radost med delegacijo.)
Br. Kobi vpraša, če je resolucijski odbor že pripravljen poročati. Br. Zavertnik pojasni, da še ne.
Br. Kobi predlaga, naj se zvečer od 6:30 pa do 10. ure zboruje.

Br. Kobi poda sledečo izjavo k svojemu predlogu:
"K predlogu, da se zboruje v ponedeljek zvečer dne 21. sept. 1925. od 6:30 pa do 10. ure, delegat J. Kobi, od dr. št. 205, izjavlja:
"Ker se povdarja, da je čezurno zborovanje nekakšno kršenje načel organiziranega delavstva, moram konstatirati, da sem tudi jaz član organiziranega delavstva in se smatram aktivnega člana. Mi vendar delamo za S. N. P. J. in kot njeni člani delujemo vendar za sebe. Če bi bila teorija nasprotnikov čezurnega zborovanja kršenje načel organiziranega delavstva, bi mi ne smeli obdelovati naših vrstov, mi bi ne smeli hoditi na seje naših inijakih lokalov po osemurnem delu. To pa seveda vsi delamo. Izjavilo se je, da je bil moj predlog za večerno zborovanje stavljen z namenom, da se odvzame delegatom priložnost vdeležiti se komunističnega shoda, ki se bo vršil danes zvečer. Konstatirati moram, da to ni resnica! Nisem nasprotnik raznih shodov, vršičih se v poduk delavstva, pač pa imam v mislih tiste člane, ki so brez dela in nam plačujejo dnevnice. Po mojem mnenju čezurno zborovanje ni skesanje, pač pa delo v korist članstva in S. N. P. J."

Br. Zoretich protestira proti temu predlogu.
Br. Jurij Previc, od dr. št. 232, protipredlaga, naj se zboruje od 7. do 12. ure zvečer.
Br. Kurnik pravi, da naj zbornica malo skrajša debato, pa bo še hitreje z delom. Tudi predlogov, ko so enkrat sprejeti, nikar ne rušimo, ker to odpre ponovno debato, s katero zgubimo ure časa.

Br. Frank Jager pravi, da so v zapisniku vedno enainista imena, zato predlaga, da se sklep, ki določa, da se vpisuje imena v zapisnik, poruši. Predsednik pojasni, da je predlog z dnevnega reda.

Br. Hafner izjavi, da je proti zrušenju dotičnega sklepa.
Br. Sušteršič od št. 60 se zahvali, ker je konvencija zadostila pravici v njegovi zadevi ter ga kot pravilno izvoljenega delegata pozvala nazaj na zborovanje.

Zdaj je 259 delegatov in 23 gl. odbornikov, skupaj 282 zborovalcev na konvenciji.

Br. Alesh opozori na predloge glede večernega zborovanja in pravi, da se je še na vsaki konvenciji zborovalo tudi ob večerih in da bo treba tudi na tej konvenciji delati nadčas, če hočemo delo izvršiti ta teden.

Zapisnikar Tauchar omeni, da bo z nadčasnim zborovanjem delo zapisnikarjev povečano, kajti urejevanje in prepis zapisnika se večinoma izvrši po sejah. Predsednik pojasni, da se naj v slučaju potrebe dobi pomoč.

Br. Kvartich kritizira način počasnega zborovanja in pravi, da bi ne bilo treba zvečer zborovati, če bi se pravilno delalo na rednih sejah, mesto da se trati čas z dolgovječnimi in nepotrebnimi debatami.

O tem debatira še več navzočih. Nekateri apelirajo, da naj se nocoj ne zboruje, da bodo oni ki se zanimajo, imeli priliko iti na shod delavske stranke, ki se bo pričel ob osmi uri zvečer.

Br. Previc umakne protipredlog.

Glasovanje o predlogu: Za predlog 78 glasov, proti predlogu 125 glasov. Predlog propadel.

Br. Robich predlaga, da naj se, začenši v sredo zvečer, zboruje vsak večer do konca konvencije, in to od 7:00 pa do 10:00 ure. Sprejeto.

Ses. Udovih poroča, da ste s sestro Mahnich naredile aranžma s slikarjem Arbanasom iz Chicaga, da bo fotografiral konvencijo v torek 22. sept. ob eni uri popoldne. Se vzame naznanje.

Br. Mike Maicen od dr. št. 216 predloži pismeni predlog podprt z argumenti. Ker se stvar tiče točke f) v členu XII, ki je bila že sprejeta, da predsednik na glasovanje, če se predlog za spremembo dotične točke z razlogi vred prečita ali ne. Zbornica glasuje, da se prečita.

Predlog br. Maicena je, da naj se imena in vsote onih članov, ki dobe bolniško in drugo podporo, priobči v glasilo vsak mesec.

Opravičba: Ker je zbornica šla preko te točke, ne da bi bil jaz dovolj besedo, naj mi bo zdaj dovoljeno utemeljiti moj predlog.

Razlogi: V imenu svojega društva zahtevam in obenem priporočam zbornici, da to spremembo sprejme, ker sem prepričan, da bo v veliko korist enotli. Bolniški sklad se ne bo tako hitro prazen in assement ne bo imel toliko naklad. Vem za slučaj, ko je enota plačala \$70 bol. podpore, društvo pa ni nič vedelo o tem. Drugi slučaj: Ko sem bil predsednik društva, mi je tajnik dal v podpis bolniško nakaznico, na kateri je nakazal \$38 več kot pa je društvo dovolilo. Ako bi bil jaz to zamolčal iz prijateljstva ali se družbi zamere, bi bila enota oškodovana za omenjeno vsoto, družba bi pa o tem nikdar ne vedela. Morda so taki slučaj pri mnogih društvih, kar bi bilo izključeno, če sprejmete mojo spremembo.

Ses. Bajt vpraša, če more bol. tajnik nakazati več kot pa je društvo določilo za podporo. Se ji pojasni, da ne.

Sledi razprava o tem dodatku. Pravilni odbor pojasnjuje.

Glasovanje o predlogu br. Maicena. Predlog odklonjen. Preide se na dnevni spored.

(Dalje na 3. strani.)

KONVENČNE VESTI PRED SODBO RUDARJEV V ZIEGLERJU

Trije bolniški skladi bodo imeli skupno blagajno, skladi višje podpore pa mogoče tudi skupno. Dolga debata o bolniških skladih. — Druge vesti.

Waukegan, Ill. — Na sedemnajsti in osemnajsti seji v sredo se je konvencija bavila z razredi bolniške podpore. Bila je dolga razprava. Končno je bilo zaključeno, da skladi bolniške podpore po eden, dva in tri dolarje na dan se yzdržujejo skupaj in podpora se izplačuje iz ene blagajne.

Višji skladi po štiri, pet in šest dolarjev dnevne bolniške podpore, ki so nastali z združitvijo, pridejo tudi v skupno blagajno, ako bo sprejeta resolucija, katero je predložil br. Vidrieh.

Dnevnice delegatov in zborovalcev so zopet po devet dolarjev.

Na petnajsti seji je konvencija sprejela resolucijo o legaliziranju piva in vina. Dajše je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da se naseljeniški zakon revidira v prid pravičnejši kvoti za države južnovzhodne Evrope.

Sprejeta je bila tudi resolucija za konferenco zastopnikov vseh slovenskih, hrvaških in srbskih podpornih organizacij v Ameriki, ki se hočejo odzvati, glede združenja teh organizacij.

V torek zvečer je bila prirediteljske čitalnice v Waukeganu. Petje je bilo izborna. Igra "Umetnik v tujini" je bolj slabo izpadla. Nastop Sokolov je bil dober. Nato je sledil ples in prosta zabava.

Američani osepārili kitajske generale

Skandal v Šangaju je zelo poprill mednarodno kolonijo. Trije ameriški odvetniki so obvinili v mreži.

Šangaj, Kitajaka, 23. sept. — Mednarodna kolonija v Šangaju je zelo vznemirjena, ko je bil te dni odkrit velik škandal, v katerega so zapleteni trije prominentni ameriški odvetniki. Eden odvetnik je zadnji teden izginil najbrž z namenom, da uide območju ameriškega sodišča na Kitajskem. Stvar je tudi že znana državnemu departmentu v Washingtonu, ki je pooblastil dr. Geo. Selleta, predsednika pravne šole v Sučovu, naj afero preišče.

Podrobnosti škandala še niso znane, znano je pa toliko, da so trije Američani v zvezi z ruskiimi belogardisti in nekaterimi drugimi inozemci osepārili mandžurskega diktatorja, generala Čang Tso-lina in generala Sun Čuan-fanga iz Čekiangsa za okrog \$300,000, ko sta jima prodala veliko zalogo orožja, katerega pa ni nikjer. Oseparjena generala zdaj zahtevata denar nazaj in grozita s sodnijsko akcijo.

ZENA SEŽGANA V PEČI.

New York, N. Y. — George Symick, paznik pri neki lesni družbi na vzhodni strani mesta, je zadnji torek zvečer izvršil ogaben umor kot je sam priznal, ko je bil aretiran. Imel je ljubavno razmerje z omoženo žensko, mrs. Sophie Poleski, katerega je omenjeni večer obiskala v njegovem delovnem prostoru in mu prinesla dve steklenici vina. Predno je Sophie odšla z doma, je počakala, da je John Poleski, njen soprog, zaspal, nakar ga je udarila po glavi s težkim predmetom, da je bil nezavesten. Na sestanku s Symickom je pa prišlo do prepira. Symick je izpraznil eno steklenico vina in nato ga je prijelja manija, da je vino zastropiljeno. Začel je ženo točiti s prazno steklenico po glavi, da je obležala kot mrtva. Mislil, da je mrtva, jo je Symick stlačil v veliko peč (furnace), kjer je še na živem zgorela. Symick se je nekaj časa upiral aretaciji, potem

Borah opustil govor v znak protesta

Ne bo govoril na medparlamentarni konferenci, ker je Saklatvala izključen. Coolidge je pripravljen zapreti vrata tudi ruskim trgovskim mislijam.

Washington, D. C. — Senator Borah je tako nejevoljen radi zabranitve prihoda angleškemu komunističnemu poslancu Saklatvali na medparlamentarno konferenco v Washingtonu, da je preklical obljubo, katero je bil dal, da bo govoril na omenjeni konferenci prihodnji mesec. Borah je dejal v torek, da se decela strinja z onimi, ki protestirajo proti Kelloggovi akciji.

Na drugi strani stara garda, alarmirana vsled viharja protestov, krčevito zagovarja reakcionarni administraciji. Oglašil se je tudi predsednik Coolidge in rekel v nekem intervjuju, da je vlada pripravljena zabraniti vstop v Ameriko vsakemu komunistu, tudi če so uradniki ruske sovjetske vlade, ki pridejo sem z namenom, da nakupijo ameriško blago in potroše magari milijone dolarjev.

Coolidge je bil opozorjen na dejstvo, da so sovjeti v zadnjih šestih mesecih naročili v Združenih državah razen materijal v vrednosti več ko 60 milijonov dolarjev.

Novo podrobnosti
zapornega škandala

Druggan je v času, ko je bil "zaprt", redno vodil kupčijske posle in naredil \$100,000 profita.

Chicago, Ill. — Sodna preiskava o korupciji v okrajni ječi, ki se vleče že približno teden dni, odkriva vedno večjo gnihobo v uradih zaporne uprave. Dne 22. septembra so priče namignile, da je Terry Druggan, znani pivovar, nitiški magnat, naredil okrog \$100,000 dobička v času, ko je bil v zaporu. Sodnik Wilkerson, ki vodi preiskavo, je po končanem zaslišanju omenjenega dne odredil, da naslednji dan pride vse vodilno osebje pivovarne Standard Brewery, ki je lastnik Druggana, pred njega s poslovnimi knjigami in pojasni kako je bilo s poslovanjem za časa Drugganove zaporne kazni.

Pomočni distriktni pravdnik Byrne je informiral sodnika, da je Druggan redno najemal, odslavljal in plačeval svoje uslužbenice in direktiral vse pošiljkatve piva, ko je bil v ječi.

Bivši ječar Westbrook, ki se je vrnil v Chicago v spremstvu čete advokatov, je izjavil, da se je šerif Hoffman zlagal, da se je rekel, da on ni nič vedel o izletih Druggana iz ječe. Westbrook izjavlja, da mu je Hoffman sam naročil, naj dovoli Drugganu obiske in odhode iz ječe kolikor jih hoče. Vodilna sila, ki vlada nad Hoffmanom in zaporu, je pa Morris Eller, odbornik sanitarnega distrikta in republikanski mogotec na zapadni strani Chicaga. Eller je pritnil na Hoffmana, naj dovoli Drugganu privilegije, kajti Druggan je silno zaposlen s svojim businessom in imel bi veliko škodo, če ne bi sam vodil svojega podjetja. Hoffman se je udal in naročil ječarju, naj skrbi, da bodo mogočemu jetniku vrata ječe vsak čas odprta. Tako je dejal Westbrook. Hoffman in Eller sta hitro odgovorila, da je Westbrook lažnik.

Angloško-turški mesulski imbroglje

Anglija zahteva, da liga narodov preišče prestopke Turčije, ki zbira vojaštvo ob meji.

Zeneva, 23. sept. — Angloškoturški spor radi Mosulsa se je poostri. Včeraj je L. S. Amery, angleški član sveta lige narodov, sporočil svetu, da so turške čete prekorščile časosno mejo in izgnale prebivalce iz turških kristjanskih vasi v Mosulu. Dalje pravi Amery, da je ob začetni meji vse polno turškega vojaštva, ki terorizira kristjanske prebivalce. Amery zahteva, da svet lige preišče to zadevo in ugotovi prestopke turške vlade.

Je pa vse priznal. Mrs. Poleski je bila stara 28 let in zapuščala petletnega sina.

DELA VSTVO SE NE JOČE ZA HYLANOM

BIL JE NASPROTEN DELAVSKEMU ORGANIZIRANJU IN JE DRŽAL S POLICIJO.

Izvolili in zavrgli so ga tamaniti.

New York. — Ko so tamaniti zavrgla Johna Hylana, osemletnega mestnega župana, pri primarnih volitvah, ni bilo toženja med delavskimi krogi v New Yorku, čeprav se mnogi ne strinjajo s predsednikom državnega delavske federacije Hollanom, kateri trdi, da bo novi tamanitski kandidat Walker bolj ali.

Hylan je v svoji volilni reklamni imenoval 5-centno vožnjo na pouličnih železnih in naglašal, da je on prihranil vsakemu, ki se poslužuje pouličnih železnic, po 10 centov na dan. Hvalil se je v reklamah, kako je dobro plačevala administracija mehaničarje in popraviljce, kateri pa v resnici še unijske mezde niso dobili. Čeprav je župan Hylan strašansko mnogo naredil za delavstvo, je vendar v mestu New Yorku najbolj drago življenje, kar je velikih mest.

Župan Hylan se je posluževal policije, da je zabranil delavcem organiziranje. To se je jasno pokazalo še pred mesecem, ko se je policija navalila na zborovanje šoferjev, katerim je razbila ustanovno sejo. Na gorastem način se je župan Hylan vedno izkazal prijatelja stavkokaški Yellow Cab kompaniji, kateri je dal policijo za slučaj potrebe. On je namreč sam po svoji družini zainteresiran v tej stavkokaški kompaniji.

Hylan je postal župan s pomočjo tamanitov in Hearata; vrgli pa so ga tamaniti, čeprav se je temu soperstavljal Hearst z vsemi štirimi. Leta 1917 je dobil ogromno večino nad prejšnjim županom Mitchellom, ker so se ljudstva v New Yorku bila najedla njegovega militarizma in so vrgla ljubljence kapitalističnega časopisa. Mitchell je bil tako strahovito poražen, da je imel komaj toliko glasov kot socialistični kandidat Hillquit. Nazadnje pa so se tudi tamaniti naveličali Hylana, mogoče prav radi tega, ker ni bilo nikoli konca njegovemu bahavemu klepetanju, koliko dobre je storil newyorškemu ljudstvu.

O Walkerju torej sodijo, da bo prihodnji newyorški župan mesto republikanskega kandidata Watermana. Waterman je znan po svojih pisalnih peresih. Najbrž bo precej teh peres za podpisovanje čekov v svrhu kampanje, ampak New York še po tradicijah ni republikanski in tamanitom samim ne primanjuje volilnih fondov.

Norman Thomas je kandidat socialistične stranke, a Benjamin Gitlowa. kandidirajo komunisti.

CAILLAUX JE TUKAJ.

New York. — Joseph Caillaux, francoski finančni minister, je v družbi deseterice svojih komisarjev dospel v sredo zjutraj s parnikom "Paris" v New York. Po kratkih formalnostih sprejema, ki mu ga je priredila newyorška francoska kolonija, se je Caillaux odpeljal v privatnem železniškem vozu v Washington, kjer bo danes gost predsednika Coolidgea in drugih višjih uradnikov. Prva seja z ameriško dolgovno komisijo se vrši še danes.

LOKALNI ČAS SE IZPREME NI V NEDELJO.

Chicago. — Prihodnjo nedeljo ob dveh zjutraj nastopi zopet redni centralni čas. Kazalec na uri je treba pomakniti za eno uro nazaj.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjene države (vključno Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cetero \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Aug. 31-25) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

DELOVNO LJUDSTVO LAHKO USTAVI MORALNO DEGENERACIJO.

Kadar so se v kateri deželi razvile razmere tako daleč, da se politika smatra za sredstvo, ki naj služi za obogatitve omini, ki zavzemajo vodilna mesta v politiki, tedaj postanejo ljudski interesi blago, s katerim barantajo na političnem trgu. Takim razmeram seveda slede drugi pojavi. Ljudska suverenost, živi le še v domišljiji, politična demokracija in osebna svoboda postajata mrtvi, kajti njun vpliv je izražen samo še v besedi, v praksi ga ni več opaziti. Poleg tega se pa širi velika moralna degeneracija. Ljudje prično izgubivati vero, da se sploh še dobe pošteni ljudje in če kdo pravi, da je ta ali oni pošten v politiki, tedaj ljudje ne verjamejo tega, ampak ga smatrajo za deveto čudo ali za človeka, ki je malo prismojen, ker ne izrablja ugodne prilike, da sam obogati.

Nekateri ljudje pravijo o takem človeku, preneumen je, da bi se sam okoristil in pomnožil svoj imetek, drugi menijo, da je bedak, ker ne razumejo, da so na svetu ljudje, ki dajo več za svoje principe kot za vse bogastvo na svetu. Zopet nekateri dvomijo, da se dobe politiki, ki so pošteni in se ne dajo korumpirati. Tako mišljenje in taka sodba je znamenje naraščajoče moralne dekadence, ki vodi v propastenje politične demokracije in svobode, ako se z dobrimi zgledi ne napravi konec takemu mišljenju.

Zakaj? Ljudje pač mislijo, da sta politika in poštenje dve tako nasprotni stvari, ki se ne dasta združiti pod nobenim pogojem. Seveda dokler prevladujejo take misli in če se ničesar ne podvzame, da se dokaže, da so take misli napačne, tedaj gre z demokracijo navzdol, pa tudi svobodi se koplje grob, da se vanj položi.

Ampak če so političarji iz politike napravili rokodelstvo, ki naj jim služi za povzpeševanje njih osebnih interesov, tedaj si je treba v prvi vrsti ogledati, kdo in kaj so ti političarji, in kadar se to dožene, je treba delati nato, da ljudstvo samo pokoplje take političarje na političnem pokopališču, kjer počivajo že druge politične korifeje, katerim je politika služila za osebno obogatitve.

Ako danes pogledamo v katero deželo, v kateri izrabljajo političarji politiko kot sredstvo v svojo osebno korist in pomnožitev njih osebnega premoženja, bomo opazili, da ti političarji zagovarjajo ohranitev sedanjega gospodarskega sistema, ki je pravzaprav oče vsake korupcije, torej tudi korupcije v politiki. Ti političarji ne pripadajo k delavskemu razredu. Prav malo izmed njih je nekoč že v davnih preteklih dnevih služilo svoj vsakdanji kruh v potu svojega obraza, a ko so se podali v politiko, so bili navadno že tako premožni, da njih interesi niso bili več identični z delavskimi koristi. In ko so se podali v politiko niso vodili več delavske politike, ampak so uganjali politiko stebrov in podpornikov sedanjega kapitalističnega gospodarskega sistema.

Da se uniči in odpravi tak nazor v politiki, se morajo delavci odstraniti iz starih političnih strank, ki so zagovornice kapitalizma in se organizirati v samostojni delavski politični organizaciji, v katero morajo pritegniti tudi farmarje, ki z delavci vred trpe zaradi politike, ki se vodi v interesu gospodujočega razreda. Le politična organizacija delovnega ljudstva, to je delavcev in farmarjev, s čistim, jasnim in določnim programom in končnim ciljem lahko oživi nove ideale in porazi v političnem boju profesionalne politike, ki se pečajo s politiko zaradi tega, ker si s pomočjo politike množe lastno premoženje.

Bodočnost je v delovnem ljudstvu, ki s svojim umskim in ročnim delom skrbi, da človeška družba od hudega ne vzame konec. Delovno ljudstvo ne živi od sadov dela drugih, one ne krade sadov dela drugim, in zato je v njem moč, ki lahko ustavi degeneracijo v politiki z ustanovitvijo močnega in samostojnega političnega gibanja delovnega ljudstva, katerega končni cilj je ustvariti človeško družbo, v kateri bo odpravljeno izkoriščanje človeka po človeku in v kateri bodo besede svoboda, bratstvo in enakopravnost postale meso in kri.

Za tistega, ki se bojuje za uresničenje idealov ne zadostuje, da ima le ideale, ampak on mora tudi verovati vanje. Če ni vere v ideale, so ideali podobni velikemu lončenemu maliku, ki se zdrobi na kosce, ako mu kdo spodbije nogi!

Koliko inozemcev je bilo prišlo v Zdr. države

Omenili smo že, da niso vse države izrpnale svoje kvote tekom minolega fiskalnega leta, t. j. od 1. julija 1924 do 30. junija 1925, prvega leta torej, kar je v veljavi novi priseljenški zakon o kvoti. Med državami, ki niso vporabile vse svoje kvote, smo navedli Italijo in Jugoslavijo. Kaj je temu vzrok ni znano, dasi je gotovo, da je v obeh deželah, zlasti pa v Italiji, mnogokrat več ljudi, ki bi radi prišli v Ameriko, nego znaša kvota.

V kvoti je tekom fiskalnega leta prišlo in bilo pripuščeni 145,971 priseljenec. K temu treba dodati 1,349 priseljenec, ki so prišli v Združene države tik pred 1. julijem 1924 pod starim kvotnim zakonom, ali so bili pripuščeni še le tekom minolega fiskalnega leta.

Izven kvote je prišlo 311,115 inozemcev. Od teh 60,203 spada v razred nepriseljencev (non-immigrants) in 250,912 v razred priseljenec.

Kot nepriseljenci so navedeni uradniki inozemskih vlad, p. hajajočih uradno v Združene države, in njihove družine (1950 ljudi); začasní potniki ali turisti, od katerih je 144,461 prišlo radi posla in 20,865 radi zabave; potniki na prehodu čez Združene države (22,697 ljudi in 230 Orijentalcev, ki so prišli radi trgovine na podlagi obstoječih mednarodnih pogodb.

Izvenkvotni priseljenec so bili: žene ameriških državljanov (4171); otroci ameriških državljanov (3046); tukaj nastanjeni inozemci, povračajoči se po začasnem obisku v starem kraju (64632); priseljenec, rojeni v Kanadi, Mehiki, Kubi in drugih neodvisnih ameriških republikah (175,069); njihove druge rojene žene (623); njihovi drugi rojeni otroci (173); duhovniki raznih veroizpovedi (694); njihove žene (295) in otroci (486); vseučilišni profesorji (187); njihove žene (49) in otroci (25); dijaki (1462).

Skupaj je torej prišlo v Združene države, vtelevši priseljenec v kvoti in one izven kvote in nepriseljence, 458,435 inozemcev.

25,390 inozemcem ni bilo dovoljeno izkrcati se. Največ je bilo izključenih, ker niso imeli pravilne priseljenške vize, namreč 18,607. Izključenih je bilo 8,029 inozemcev kod "likely to become a public charge" (ker bi utegnili pasti na breme javnega dobrodelstva); 562 radi nalezljivih bolezni; 561 ker niso odgovarjali kvotnemu zakonu; 523 je bilo izključenih radi nepismenosti 452 pa kot "contract laborers"; 308 je bilo "stowaways" (vthotapljenih potnikov), itd.

Deportiranih je bilo 9,495 inozemcev, ki so bili nastanjeni v Združenih državah. 2723 jih je bilo deportiranih, ker so prišli v Ameriko nezakonito po uveljavi novega priseljenškega zakona; 1759 je bilo deportiranih kot "likely to become a public charge," 1169 jih je bilo deportiranih, ker so prišli brez inspekcije, 637 je bilo zločincev, 533 umobolnih itd.

Narodna tabela v tem pogledu (pri čemur se moramo seveda posluževati zastarelega porazdeljevanja priseljenškega urada) pokazuje, da je bilo izmed Bulgarov, Srbov in Črnogorcev 154 izključenih in 105 deportiranih, Hrvatov in Slovencev 109 izključenih in 117 deportiranih, Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 28 izključenih in 22 deportiranih. Izključen pomenja, da jim je bil zabranjen vstop v Združene države, deportirani pomenja, da so bili že nastanjeni tukaj in izgnani.

Zanimiva je tudi tabela, ki nam razodeva, koliko Jugoslavljanov se je preselilo in koliko izselilo. V tej tabeli so zaporedni samo priseljenec in izseljenec v pravem smislu besede, torej ne inozemci, ki so prišli le začasno v Ameriko, niti inozemci, ki gredo v stari kraj le na začasn obisk in se vračajo v Ameriko. Všeteti so torej le oni, ki prihajajo v Ameriko kot pravi priseljenec oziroma so kot izseljenec navedeni oni, ki so ob svojem odhodu izrazili, da nimajo namena povrniti se v Združene države.

Izmed Bulgarov, Srbov in Črnogorcev je bilo 418 priseljenec (predlani 2483) in 1741 izseljenec (predlani 1544). Izmed Hrvatov in Slovencev: 520 priseljenec (predlani 4137) in 767 izseljenec (predlani 381). Izmed Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev: 51 priseljenec (predlani 295) in 467 izseljenec (predlani 183).

Ako dodamo k priseljenecem tudi one inozemce, ki spadajo v razred nepriseljencev oziroma nepriseljencev, najdemo, da je tekom minolega fiskalnega leta vsega akukaj prišlo v Združene države 11200 Bulgarov, Srbov in Črnogorcev in jih odšlo 2418; torej 1298 jih je več odšlo kot prišlo. Hrvatov in Slovencev je 1049 prišlo in 1120 odšlo; torej 71 jih je več odšlo kot prišlo. Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev je 221 prišlo in 1022 odšlo; torej jih je 801 več odšlo kot prišlo.

V tabeli, kjer so priseljenec in izseljenec razvrščeni po deželah, najdemo, da se je iz Jugoslavije priselilo 724 inozemcev, a izselilo tja iz Amerike 2,464 inozemcev.—F.I.I.S.

Američani v Maroku

bodo poklicani domov

Združene države morajo biti nevtalne. Francozi nameravajo uničiti rifijanske zaloge živil in prinesli takoto ljudstvu.

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge hoče, da ameriški letalci v Maroku prenehajo z bojevanjem z Rifijanci in odidejo domov. Tako poročajo iz Bele hiše. Predsednik želi, da Združene države ostanejo nevtalne z ozirom na konflikt v Maroku. Ameriški prostovoljci v francoskih letalskih eskadrach so rezervisti ameriške armade in kot taki nimajo pravice služiti v nobeni tuji armadi.

Fez, francoski Maroko, 23. sept. — S francoskega bojišča ni nič novega. Deževna sezona, ki je vaša dan večja, onemogočuje ofenzivne operacije in Francozi kakor Španci se bodo morali umakniti v zakope in druge utrjene postojanke. Odločitev vojne mora priti šele prihodnjo spomlad.

Francosko poveljstvo namerna uklentiti rebelne Rifijance z lakoto. Letalci imajo nalogo uničiti z bombami skladišča z živil, kjerkoli jih vidijo. Francozi upajo, da bo Abdel Krim kmalu kapituliral, ako se jim posreči ta taktika.

Petsto mož oblega ubožnega rudarja

Armada oboroženih deputijev je obkolila koruzno polje, misleč, da se tam skriva morilec.

Peoria, Ill. — V tukajšnji okolici je v teku velikanska gonja na 60 let starega rudarja Josepha Stemas (zveni hrvaško Štimac) iz Toluca, ki je v pondeljek ustrelil šerifa Litchfielda in policijskega načelnika Leonarda, katere sta ga hotela aretirati na njegovem domu, nakar je ušel v nočni temi deputijem, ki so oblegali hišo.

Lov za beguncem je trajal ves dan v torek, a niso ga dobili. Enkrat so gonjaci mislili, da se je Stemas skril v neki zapuščen farmarski bajti. Streljali so in metali bombe v bajto, toda bila je prazna. Proti večeru je prišla vest, da se Stemas skriva v koruzi na polju. Takoj je 500 mož obkolilo koruzo, ampak opazili niso nikogar. Deputiji so najeli letalca, ki je z eroplanom krožil nad poljem, a tudi ta ni videl begunca. Obleganje koruze še traja.

Sosedje pravijo, da je Stemas zblaznel. Oborožil se je s puško in zagrozil sosedom, da jih vse postreli. Brž so obvestili šerifa, ki je prišel v družbi domačega policijskega načelnika, da aretirata nevarneža. Ko sta stopila v hišo, je ta brez svara oba ustrelil.

Ameriški pomorščak umorjen v Parizu.

Pariz, 23. sept. — Ameriški pomorščak Ronald Jones Ingman iz Tiffina, O., ki je služil na križarki "Pittsburgh", je bil večeraj v tepežu z neznanimi ljudmi umorjen.

ZARKOMET

Reportir s konvencije.

S konvencijami je kakor s pikniki. V začetku je vse veselo in bojevito. Zastave vihrajo, rože so sveže, zrak je čist, prsa so polna, grlo je gladko in junaška kri kipi... Ko se pa piknikarji napajajo in travo pomandraj, je konec zabave. Naše tudi. Oh, kdaj zapojejo: Home, sweet home! — Delegat, ki bi rad šel domov.

(Pripomba: Veselic, banketov, koncertov in iger je zmanjkalo. To je znak, da slavna Waukegan in North Chicago zahtevata ključne nazaj.)

(Druga stran slike.) O, mi se pa ne damo! Nekaterim se toži po domačih posteljah, nam pa nič. Naprej za naša sveta in trdnjavo slavnosti! Ti, konvencija, kar zboruj! Zboruj! — Klic še vedno svežih delegatov po reporterju št. 3.

Diplomatični načrt s skrajnega vzhoda je padel v vodo. Načrt je bil, da frakariji in kutariji lahko obdolže v svojih listih gl. odbornike v S. N. P. J. umorov, ropov, tatvin, goljuživ in drugih zločinov, gl. odborniki se pa ne bi smeli braniti. Čuj, frakarija in kutarija: S. N. P. J. ne bo pustila blatiti svojih odbornikov in članov! — Reporter št. 1.

Delegat: Protestiram!
Drugi delegat: Protestiram proti protestu!
Tretji delegat: Protestiram proti protestu zoper protest!

Miha piha.

Miha Kocinar, naš junak, je precej bogat, odkar postopa okrog Narod. doma v Waukeganu. Bogat je, pravim, ampak ne na mošnji. Te nesreče mu ne privoščim niti v Waukeganu. Mož do sleden, potrpežljiv in oprezen, kot je on, bi že moral biti Rockefellerjev zet, toda Miha ima še toliko jugoslovanske slabosti na sebi, da se je dal v enem samem tednu dvakrat potegniti. V sedmih letih se mu ni to pripetilo! Bogat je torej na smoli in blamaži. Gospod Trunk, profesor logike (83%), nas uči, da smola in blamaža ni enoinisto. Blamaža je, če loviš medveda in

Skoraj bi bil povozil Coolidge; kaznovan.

Washington, D. C. — Nathan D. Smith iz Baltimora je plačal \$35 kazni, ker je v nedeljo vozil avto tako hitro, da bi bil skoraj povozil predsednika Coolidgea, ki je bil na običajnem sprehodu in je hotel prekoračiti ulico. Dva tajna detektiva, ki vedno sledita v kratki razdalji za predsednikom, kadar gre kam, sta potegnili Coolidgea nazaj pravočasno.

Vesti iz Jugoslavije

Sleparstvo in uboj. 33letni Ivan Gajšek iz Ponikvice pri Grobelnem je okoli 15. februarja 1919 pod pretezo, da bo dobil najkasneje v treh dneh 4500 kg svinjske masti in 300 kg slanin, katero je imel baje že nakupljeno v neki vasi blizu Žalca pri posestniku Bregarju, oškodoval trgovca Karla Šarija v Mariboru za 2500 Din, ki mu jih je Šarija izplačal na račun. Nato je 23. marca istega leta izvalil v Celju od Josipa Jošta pod pretezo, da mu bo dobavil okrog 1000 kg svinjske masti, ki jo ima baje v družbi z nekim Francovcem že pripravljeno na Grobelnem, istotako 2500 Din are. Josip Jošt je naprosil policijskega agenta Josipa Ribariča, da ga spremlja v Grobelno, kjer se baje nahaja Ivan Gajšek, da bi ga prijel. Jošt se je namreč bal, da mu bo Gajšek omenjeno vsoto povelil. Oba sta ga res 28. marca 1919 našla na postaji Grobelno. Detektiv se mu je predstavil kot trgovec iz Ljubljane, nakar so se vsi trije odpeljali proti St. Jurju. Tam je obtoženec izstopil, detektiv pa mu je sledil in ga v čakalnici prijel, se mu legitimiral in ga hotel preiskati. V tem momentu pa sta počila dva strela iz Gajškovega revolverja in detektiv Ribarič se je zgrudil smrtno zadet na tla.

Ribarič je še istega dne umrl v celjski bolnišnici radi težke rane v trebuhu. Gajšek je nato pobegnil preko meje v Avstrijo.

ujameš zajca; če loviš zajca in te ujame medved, je pa smola. Druga primera: ako kandidira za prezidenta in si izvoljen za vratarja, je blamaža; če pa prideš do vrat, da malo povohuni in naenkrat dobiš besedo, je smola. Naš Miha je z eno nogo in eno roko v obema kašama. And that's hell, my dear Henrietta!

Miha se je dal napopati v spodnjih prostorih. To je bila smola. Miha je kupil pihalnik za muhe. To je bila blamaža. Miha zdaj piha. Piha, pravim, in tuhta in tuhta kaj mu je mr. vrag namenil za tretjo nesrečo. Kajti v tretje gre rado. Tretje je tukaj! Uganite, kaj je.

(Pri tem pa ne pozabite, da načrt še vedno v žepu in roka — saj veste.)

Nič strahu!

Čenjeni K. T. B.! Posveti ti svojim Zarkometom v Pueblo, Colo. Tam najdeš preroka, ki je pred letom prerokoval, da bo S. N. P. J. v desetih letih mrtva. Pa ne da bi osma redna konvencija zasejala kal bolezni? — Nekdo z zapada.

Črni fonograf.

Dragi Zarkomet! V Prosveti sem čital, da papež ne vidi rad golih ženah rok v cerkvi. To je pravilno. Cerkev že od nekdaj uči: Ti, ženska, si pokrij roko, pojdi v cerkev in jo daj možu, ki te odpelje domov in tam tvojo roko ne le gleda, pač pa tudi napete, če hoče, ker tako je zapovedal naš gospod Bog! — Trunkov fonograf že slabo muzicira. Črne plošče so že obrabljene in hreščeče, dasi jih je še poln trunk. Ti, Zarkomet, mu polji kaj rdečih plošč, da bodo Trunkove ovčice slišale boljše pesmi. — Nekdo, ki ima Rim v svojem kolenu, ne v italijanski nogi, Gary, Ind.

Podprite zidovje!

Amerika je zaenkrat rešena! Saklatvala ne sme v Ameriko. Oh, hvalabogu, hvalabogu! Zona me obide od pete do glave, če pomislim, kaj bi bilo z nami, če bi strašni Saklatvala prišel sem, se upri z ramo ob New York in ga porinil preko vsega kontinenta tja v Tih (tíh, tíh) ocean!

K. T. B.

kjer se je skrival pod imenom Johann Bergman iz Koblenca na Reni. Šele po šestih letih se ga je posrečilo izslediti v Wolfburgu, kjer se je med tem poročil. Gajšek tají, da bi imel namen usmrtiti detektiva in se izgovarja, da se mu je med ruvanjem revolver po nesreči sprožil. Porotniki v Celju so 5. sept. vprašanje glede sleparstva in uboja potrdili, nakar je bil Gajšek obsojen na 7 let težke ječe.

"Troje žensk s tremi otroki mi je preveč!" se je odrezal 42-letni M. D. iz Slovenske Bistrice, ko so ga 2. sept. pripeljali v bolnišnico v Ljubljani. Tine je do sedaj rad imel tri "vijolice", vendar pa se je hotel na mah odkriti vseh. Ena mu je že porodila malega, drugi dve sta v pričakovanju. Mož se je ustrašil tako številne rodbine in si hotel pognati kroglo v pregoreče are. Imel pa je tudi tu smolo in je projektil samokresa zadel samo levo roko. Lahko ranjenega Tine sta prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer se je zakel, da ne pojde več v Slovensko Bistrico, češ da so mu tri ženske s tremi otroki preveč.

Celjski Slovencec v Zagrebu pvožen. Zasebni uradnik Janko Kolar iz Celja je bil v Zagrebu pred "Lovačkim rogom" v lilei od avtomobila pvožen v trenutku, ko je hotel prekoračiti ulico. Zadel je precej težke poškodbe na glavi in na rokah. Avtomobil je naglo odpeljal in je njegova številka neznana.

Umrli v Ljubljani. Marija Bohorič, zasebnica, 49 let. — Apolonija Svab, bivša prodajalka lončenih posode, 70 let. — Ivana Sinkovec, kočarjeva hči, 12 let. — Anton Avsec, invalidov sin, tri mesece in pol. — Ottilija Araničnik, zasebnica, 64 let.

NA STANOVANJE

s hrano ali brez nje, se sprejmeta dva Slovence ali Hrvata. V hiši je telefon, elektrika in kopelj. Oglasite se na: 2441 So. Crawford Avenue, (Telephone Lawndale 7116), Chicago, Ill. — (Adv.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Br. Turk: Naj br. Zaitz sam pove, za koga je on delal, da ni uposlen. Ni delal za tega, ki je dobil službo, ampak za Frank Petricha, ki je deset let živel od žuljev slovenskega delavstva; in ko ga niso več tam marali, so ga hoteli meni usiliti.

Br. Vidrich: Na dotični seji gl. odbora smo imeli več kandidatov za razpisano službo. Br. Vider je dobil devet glasov, toliko nam vsem; toda br. Turk je rekel, da ga ne prizna. Najšam prigravarjanju se je šele uklonil sklepu gl. odbora. In je tukaj priznal, da je br. Vider dober delavec, je s tem dana

Frank S. Tauchar, zapisnikar.

a številko v angleščini kot v slovenščini. Predlaga, da jednota

Br. Erznoznik od št. 81 je za mesečnik.

Br. Berger omenja stroške z uradnim tednikom v angleščini. Vse zapisnike in sklepe bi bilo treba prevesti v angleščino, a težko bi se bo dobil urednik, ki bi hotel prevzeti odgovornost za take prevode. Je proti temu, da bi imeli dva uradna lista, pač pa priporoča, da se "Mladinski list" preosnuje v toliko, da bo zadostoval mladini in tudi tistim, ki ne razumejo slovensko.

Br. Godina pove, da mu je društvo štev. 275 naročilo, da naj v njegovem imenu zahteva, da se list "Prosveta" tiska kot doslej, torej v slovenskem jeziku.

Br. Ogorevc od št. 290 je za to, da ostaneta "Prosveta" in "Mladinski list" kot doslej ter da se jih ne poveča. Nikakor pa se ne sme odpraviti "Mladinskega lista".

Petnajst minuten odmor.

Po odmoru predloži br. Godina predlog, da konvencija naloži gl. upravniku odboru, da izdela načrt za izdajanje mesečnika ali tednika v angleškem jeziku. Takemu načrtu se naj doda pojasnilo, koliko bi tak list stal. Članstvo pa naj s splošnim glasovanjem odloči.

Br. Podboj predlaga, da se črta lista prijavljenih govornikov. Podpirano in sprejeto.

Na vprašanje br. Jože Zavertnika doda br. Godina k svojemu predlogu, da se da ta zadeva na glasovanje članstvu najkasneje šestdeset dni po končani konvenciji.

Pri glasovanju glede stavljenih predlogov je sprejet z veliko večino predlog br. Godine. Torej bo članstvo potom splošnega glasovanja odločilo glede jednotlivih publikacij.

Točka 2, člen XIII je s popravki sprejeta.

Br. Trpich od št. 125 protestira, ker ni dobil besede pri debati glede točke 2, člen XIII.

Čita se točka 3, člen XIII.

Br. Turk, v imenu manjšine odbora za pravila, priporoča, da se naj odstranijo iz glasila vsi sumljivi oglasi. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi se potom glasila izkoriščalo naše člane. Asesment bo seveda povišan za 2½c, toda koristi bodo mnogo večje.

Br. Godina izjavlja, da je njemu vseeno, kar se ukrene, omenja le, da se gre za \$10.000 do \$12.000. Mišljenja je, da vsak lahko sam pazi, da se ne bo dal vjeti na kak sumljiv oglaš.

Predlagano, podpirano in sprejeto, da se o tej točki ne debatira.

Točka 3, člen XIII, sprejeta z večino.

Sledi precejšen hrup in nemir radi sprejetja te točke.

Br. Shragal od št. 91 protestira proti sprejemu te točke.

Čita se točka 4, člen XIII.

Br. Zavertnik v imenu odbora za pravila izjavlja, da predlaga dodatek k tej točki, da se naj namreč uredništvu da pravica odkloniti dopise reklamnega značaja.

Dodatek sprejet.

Br. Turk predlaga dodatek, da se za dobo enega leta priobčujo izplačila bolniških podpor, to je imena onih, ki dobijo kako bolniško podporo, ter znesek.

Dodatek sprejet.

Točka 4, člen XIII, sprejeta z večino.

Čita se točka 5. Besede "ali angleškem jeziku" se radi prejšnjega sklepa črtajo.

Br. Godina pojasnjuje, da se dnevnik ni izplačeval ter da bi bilo potrebno zvišati naročnino za \$1, če hočemo, da se izplačuje. Nadalje naštevajo indirektno koristi, ki jih je jednota imela od dnevnika. Predvsem ni rabila plačevati oglasov. Ugotavlja tudi, da je 2.500 naročnikov dnevnika pristopilo k jednoti. Predlaga, da ostane kakor sedaj. Tistih par centov, ki jih je bilo treba založiti za dnevnik, je bilo stokrat poplačano, kajti tudi dnevnikova zasluga je, da smo danes tako močni.

Sprejeto, da se določi naročnina za dnevnik na \$5 letno, kakor je sedaj.

Glede naročnine za Chicago pojasni br. Godina, da je zasluga s. Udovich, ki je to svoto predlagala na zadnji konvenciji. V resnici bi morala biti naročnina za Chicago ista kot za inozemstvo.

Predlagano in sprejeto, da ostane naročnina za Chicago še nadalje \$6.50. Besedi "Kanado in" se črta, ker sta prišli pomotoma v provizorična pravila.

Točka 5 s popravki sprejeta.

Točka 6 sprejeta brez ugovora.

Čita se točka 7.

Br. Naglič od št. 174 predlaga, da se oglaš oziroma naznani za umrlimi člani priobčijo enkrat brezplačno. Br. Richard Zavertnik predlaga k temu predlogu še dostavek, da se enkrat priobčijo imena umrlih članov v posebni koloni, in sicer tudi brezplačno. Br. Naglič sprejme ta dodatek k svojemu predlogu.

Br. Godina pojasnjuje, da je težko reči, kaj se naj smatra za oglaš in kaj za naznanilo. Nekateri včasih napišejo dolgo vrsto tet, stricov in botrov, česar pač ni mogoče smatrati kot naznanilo ali pa dopis.

Br. Hrast predlaga, da se da upravniku v tem oziru polno moč.

Br. Hafner predlaga, da naj ostane, kakor je bilo doslej.

Br. Medvešek pojasnjuje Hafnerju, da se gre za člane naše jednote, ne pa za kake oljne vrelce.

Predlog z dodatki sprejet. Za umrlimi člani se torej priobči enkrat naznanilo ter se v posebni koloni omeni njih imena. Gl. upravnik pa ima glede dolgotrajnosti in drugih postranskih stvari polno moč odločati, kaj se priobči in kaj ne.

Br. Pivk od dr. št. 400 predlaga, da se na vsako družino, kjer je več članov, pošilja le eno glasilo. Isto priporoča br. Bogataj od št. 358, ki misli, da zadostuje, če dobita mož in žena samo eno številko, a assesment za drugo številko se naj obrne v druge koristne vrste. — Br. Klenovšek od št. 241 je tudi mnenja, da je ena številka dovolj za vsako družino.

Br. Alesh popisuje zmešnjave in težkoče, ki bi jih imeli, če bi bilo kaj takega sprejetega.

Br. Medvešek priporoča, da tisti, ki ne marajo dveh ali števil v hiši, naj pošljejo list svojcem v stari kraj, ki jim bo za to zelo hvaležni.

Točka 5 je sprejeta s popravkom.

Br. Previc od št. 232 protestira, ker ni dobil besede, da poroča o zahtevah svojega društva glede glasila.

Čitane so točke 6, 7 in 8, člen XIII, ter so z večino sprejete kot citane.

Čita se točka 1, člen XIV. Namesto "na tretji izredni konvenciji" se zapiše "na osmi redni konvenciji". Točka je s popravkom sprejeta.

Čita se točka 2. Določbi, kam se nalaga jednotin denar, doda še dostavek, da se ga lahko posojuje stavbinskim in podobnim društvom, dajajoč prednost članom. Tozadevni sklep bil že prej sprejet.

Točka 2 sprejeta s popravkom.

Točka 3 sprejeta brez ugovora.

Čita se točka 4.

Br. Berger predlaga, da se črta zadnja vrsta ter da se besedi "ali sorodniki" uvrsti še beseda "ožji". Navaja pri kako bi se s pomočjo te točke lahko kdo maščeval.

Br. Vidmar podpira Bergerjev predlog.

Pri glasovanju je sprejet z večino predlog odbora za prila, torej je točka 4, člen XIV, sprejeta kot citana.

Čita se točka 1, člen XV. Med besedi "publikacij in" se uv še besede "člani gospodarskega odbora". Točka je s tem popravkom sprejeta.

Čita se točka 2. Br. Turk priporoča, da se glede poroč prepusti gl. odboru.

Br. Turk priporoča, da bi jednota sama ustanovila posebi sklad za poročila.

Na razna vprašanja br. Turk pojasni, koliko znašajo vprečno premije, kako visoko poročstvo se zahteva in podobno.

Br. Alesh je mnenja, da se o Turkovem nasvetu ne da pravljati, dokler nimamo statistik. Priporoča, da se prepusti odboru, kakor predvidevajo provizorična pravila.

Točka 2 sprejeta z večino kot citana.

Čita se točka 3. Besede "mora gl. odbor" se zamenja besedami "more članstvo s splošnim glasovanjem". Točka 3 s popravkom sprejeta.

Čita se točka 4.

Vidrih v imenu odbora za plače predlaga, da se s te to preide na naslednjo ter potem vrne nazaj. Podpirano in sprejeto.

Čita se točka 5, člen XV. Odbor za pravila izjavi, da zadnja vrsta črta, ker nimamo volilnega odbora.

Br. Alesh pojasnjuje glede plač.

Konv. predsednik zaključuje sejo ob 5:30 popoldne.

Frank Zaitz, konv. predsednik. Ludvik Medvešek, konv. Jakob Zupančič, zapisnikar.

MEDVLADJE

SOCIALEN ROMAN.

Spisal Jože Pahor.

(Dalje.)

Prav takrat, ko se je bil Slak odločil, da napravi trdno streho, naj stane kolikor hoče, so ga vlekli v ječo. Ko se je vrnil, ni imel več denarja, a tudi ne časa, ker je pritisnil mraz. Tako je rodbina trpela brez potrebe. Koliko, to si je oče le mislil, zakaj vedel je, da mu hči ne pove vsega. Pisma je prenašal železničar, ki je bil vsak drugi dan v Gorici. Drugače bi ne šlo, zakaj cenzura je še vedno prežala kakor potuhnjati pes nad vsem, kar so si ljudje imeli povedati, pa naj je bilo tudi najtistje iz njih sre.

Slak sam ni rad pisal, njegovih ukazov ni bilo treba. Ukazoval je otrokom vedno le to, kar je bilo najnujše, in spoznali so, da jim ukazuje, kar je pravo. To jim je prešlo v kri in zdaj so se pokorili največ svojemu spoznanju. Le svetovati jim je še moral, kako naj si pomagajo.

— Ali se nič ne bojiš, da bi otroci zabredli? — ga je vprašala mačeha.

— Ne toliko. Nevarno se mi zdi le, ker si ne zaslužiš zadosti, da bi se pošteno nasitili. Sicer pa naj nekoliko poskusijo življenje, jaz sem tudi trpel!

Mačeha je majala z glavo.

— Hčere! Dandanes je preveč nevarnosti za dekleta! Vojski so skrajno pokvarjeni, kaj njim mar, če koga pahnejo v nesrečo!

— Imele so dobro mater!

Slak je vedel, kako silnega pomena je to, vendar ga je včasih zaskrbelo. Videl je, kako je vojaštvo znalo zamamljati posebno dekleta, ki so se začela šele pravzaprav razvijati. Videl pa je tudi izkušnje prevar. Pomalen se je povzmladenič, ki so se vrnil, so prinesli s seboj denj lahkoživja že začela zaježevati, zakaj več zdravja, kakor se je pričakovalo, in to zdravje se je počasi, a krepko apet vlivalo med mladino. Tudi očetje so bili doma, rodbine so se strnile in kmalu se je to dobrodejno čutilo v vsej javnosti.

Slak je opazoval ta zdravi preobrat, toda v mestih — o tem je bil prepričan — so bile razmere prej slabše kot boljše, saj je mesto gnezdo lahkoživja. Vedno glasneje je rasla v očetu želja, da bi že videl otroke, da bi se na svoje oči prepričal, kako je z njimi. Snoval je načrti, kako bi nenadno stopil med svoje, četudi le za kratko urico. Povedal je, kaj namerala, a starec mu je odsvetoval.

— Vse je pod pažnjo, zdaj, ko so se že seznanili z razmerami! Saj vidiš, da je vsak dan bolj polietjsko, ali morda ne? Samo pokaži se v Gorici, pa te bodo imeli! Zato rajši nikamor ne hodi, da se ne boš bridko kesal!

Sin je ugovarjal, da je njegov oblak potreben, tako potreben, da se izplača tveganje.

— Saj gre lahko Mirko, če je že tako! — brani starec. — Saj morda še več poizve kakor ti in brez vsake nevarnosti! Moj sin si in jaz ne bi rad, da te mučijo. Saj itak nimaš nikakršne sreče!

— Če pridem ponoči? Če ponoči izginem? Saj vendar nisem letošnji zajec. Moram iti, pa če oblečem vojaško obleko, moram!

— Počakaj par mesecev, morda poneha pritiski. Kaj bi lezel in se silil v past! Da bi te poganjali po svetu, za prazen nič, oni!

Starec se je razburil, dvignil pest in grozil nekam skozi okno. Kakor kletev se je zdela grožnja suhljatega, sključenega starca.

— Dosti si preblij in prebijaš, zadosti je tudi zato!

— Pa sem se ubranil in se bom še, vselej! Sin je izgovoril uporno, sovraštvo, ki ga je videl v starcu, ga je prevzele.

— Nikamor ne hodi, — je branil starec, ki je upehan sedel k mizi, — saj vidiš, da ni več postav!

Tudi sin je imel ta občutek, saj je videl, kako je častnik neomejen gospodar v deželi. A ko si je nekaj vbil v glavo, ni več odjenjal, pa če je bila nevarnost še hujša.

— Šel bom, naj velja, kar hoče!

Tri dni kasneje, v prvem mraku, se je z vojaškim kamionom odpeljal proti Gorici, tesno zavito radi mraza, skrit med vrcami. Tu in tam je res straža ustavila voznička, šla morda naglo okrog voza, toda v mrazu in vetru se ji ni zljubilo preiskovati. Kamion je drvel in Slak je prišel v Gorico še prezgodaj. Zeblo ga je do kosti, na poti se je premrazil.

Samo, da ne bi česa ulovil v takem vremenu! si je dejal, ko ga je streslo kar na lepem. — Skrajni čas, da se nekoliko ogrejem!

Stopil je v gostilno in si naročil večerjo. A nič kaj mu ni teknila.

Ali naj obiščem tasta? je premišljal. Pa se je naglo prepričal, da ne bi bilo varno. Spomnil se je, kako so orožniki zalotili starca, ko je on bežal; sicer so ga čez nekaj dni izpustili, kakor je pisala Stana, toda pod nadzorstvom je bil nedvomno.

Ura je prešla dve, a Slak se še ni dvignil. Časnik je imel v roki in bulil vanj, dasi ga je bil že zdavnaj prečital. V mestu je imel znanec, a ni mogel ob tej uri k njim. Kdo ve, s kom se lahko sreča na ulici; a če bi se drugi dan zvedelo, da je bil v Gorici, takoj bi šli nad njegove otroke! In tega se je bal. Sklenil je, da se ne pokaže nikomur, in čakal z muko do enajste ure. Šele tedaj se je odpravil na ulico zavito do ušes in a kučmo na čelo. Počas je krevljal, kakor da le a težavo premaguje vino, in mraz ga je stresal. Nikogar ni bilo zunaj, le kak vojak je šel blodil po ulicah.

Brez skrbi grem! — si je dejal in stopil hitreje. Toda nasproti sta mu prišla dva orožnika in moral je zopet previdneje. Nizko je pobesil glavo in mrmral nerazločne besede, kakor da je vinjen. Ni se motil, stražnika nista marala oprava s pijancem in sta ga pustila mimo.

Tako je bil kmalu v predmestju, le prezgodaj se mu je zdelo še vedno. Zeblo ga je, a prava ura še ni prišla.

Kako bi se prilegla zdajle gorika postelja! in taval v temi v velikem ovinku. Kakor največji zločinec se skrivam, ko hočem le k svojim otrokom! se je upiralo v njem in ga peklo.

Polnoč je bila proč, ko je prišel do svoje hiše. Šele ob tem času se je čutil dovolj varnega, zakaj vedel je dobro, kako pravilneje je postalo življenje v deželi, odkar so vse stene priuškovala. Potrkal je na okno, pa ni bilo odgovora. Potrkal je dvakrat, trikrat, a brez uspeha. Šele ko se je oglasil in povedal, da je on, se je prišel sin prepričati in mu odprl. V trenutku so bile vse tri hčere pokonci.

(Dalje prihodajla.)

Joe Kovačič:

OTROČARIJE

KONEC

Na strmino te popeljem, da jem ti oblast nad hribi, gozdovi in morjem. Pogledj me! On sedi in se ne gane.

V prepade se spustim, v višave pohitim zate, objemi me, predno greš iz te zemlje. On sedi in se ne gane.

Ona se nagne, z lasmi ovije glavo, šepetaje obsuje s cvetjem, poljublj. Razigrano še zapleše, nato izgine med travo. Snežnik se je zganil, zašumeli so potoka tihi vali. Li spim? Srce, ali si zrel, o kam si želiš? Kdo si, senca mila? Od kod? Vrni se! Vse hočem storiti zate, je klical in stezal roke. Visoko med konci vej se je prikazala vse večja in lepša. Pridi k meni, ponesem te čez gore, viharje. Prišla sem, radi zvestobe sem prišla, z njo si me povzdignil v višino, ne dosežeš me več. Bil je čas, ko bi me bil z lahkoto dosegel, bil si majhen, nisl, sem prosila. Mnogo se ti bi še dalo. Ne bo ti ubežala mladost, življenje prazno. Pridi, o sreči bova govorila. Sam si nekaj izberi in temu verjemi. Prošila ti bom roko, se veselila tvojih uspehov. Zagrnilo se je vejevje in on se znašel ob poti.

Dogodki teko, kot voda za dežjem odteka. Mnogi stoje ob poti, ki bi ne smeli, ker vsak dogodek blizu in daleč dosega vsakega. Obenem manj nečastno je, se dela postopiti in ne končati, kot se delu izogniti. Nagla ocenitev mimoidočih dogodkov, prirotnost, uporaba prilike, ki nudi roko, je torej merilo moške zmoglosti. Dogodki imajo silo v sebi. Kdor jo uklene, mu neprestano in zvesto služi.

S poti je stopil v park. Grede se napije vode in pristane v senci tik vode rastočega drevesa. Nekaj listov osmuče z veje, oziraje se okrog, melje v roki. Na desni sedi starec s cesarsko vzgrojeno brado, opira si roki ob krivo palico. Vodomet žubori, od dajva prijeten hlad. Iz vode priplava velika žaba, ki hoče preplezati zidove. Ze je skoraj na vrhu, le še eden oprijem, ta ji spodrane, pada v vodo. Zopet drugje poskuša.

Po počeni stezi prihaja deklica, mlada je in krepka, le iz oči ji alje bol. Take oči imajo ljudje, ki so se dvignili višje od nas. Ob telesu ji vise roke. Nevesta z neljubim ženstvom se vrača tako od oltarja. Dostojanstveno se sklone k pivki, pritane, pritisk

je bil premočen, voda brizgne v obraz. Janez se je zasmeljal. Ga je silšala. V nasprotno stran se obrne, obriše obraz, ko se znova skloni, reče: Ti bi se ne smel smejeti. To je rekla z glasom kot bi stala ob pokopu zadnjega upa. Vsa notranja bol je zvenela v besedah, ki so bile maternu blage, odpuščaajo. Janezu je okamenel smeh na licu. Kot še nikdar je čutil potrebo izpregovoriti. Vsaj glas ko bi mogel dati iz sebe. Nekaj ji mora reči. Trudi se, išče. Ze odhaja, še hip in bode prepozno. Listje, ki ga je v roki zmel, vrže kot sejavec po travo, z vsem trudom. Komaj za njo spregovori: Začetek je težak! Razbojniki smo, črne so naše duše, ljubezni prave ne poznamo. Neusmiljeno stopamo na ono, kar je drugim drago in sveto. Prosim vas vode, a mi se priamejemo s kamenjem. Skrila se je žaba v vodo. Starec se je dvignil. Trop deklc in fantov je obkolil pivko.

Janez je stopil v čitalnice tihi hram. Danes se mu je zdelo, da so knjige oživele, gibljejo se, stopile bodo s polic in završal bo med njimi strašen boj. Sname časopis. Listje diha. Pluća je drevesu. Obrne list: Kdo si, ki si pogledal v morja, uklenil slepe sile, igraš se s skalami, premikaš gore? Prihodnosti polagaš velike, obširne temelje, ko bo imel vsak veselje do dela, videl bo uspehe za sabo, videl, da se je vredno truditi. Delo mu bo plačevalo. Pozdravljen!

Povsod vidim sledove dela tvojih rok. Neprestano snuješ, ravnuješ si, vedno večji, močnejši in drznejši. Tja v nepregledno višavo si se dvignil, obhodil čas, prostore, a tukaj — doma ostajaš reven, srce je nerazpletena uganka. Sklanjajo se drevesa, pod težo se krive, a on stoji, se bori, raste navzgor. Blagi mož! Ali smem s tabo? se tu izvije iz množice.

Janez zavija v čakališče. Mladenič je za njim. Sredi čakališča obstane, se bori kot človek, ki ima kažipot pred sabo in ne zna, katero pot bi pod noge vzel.

Pristopil k izloženemu oknu, pa se je premislil. Ko opazi Janeza sklanjajočega se k pivki, pristopi za njegov hrbet. V dolgih požirkih je vlekla Janez vo-

do vase. Misli so se med njimi križale, borile, ostani! Vrni ga je v njih prosil Janez. Z gale so Janezove misli, mlad se je vrnil. Pohleven oblak priplul od zahoda, narahlo se vavle kaplje, padale tiho solze iz oči. Drevje se je streslo, zapele so ptice, iz trav so cvet dvignile glave. Med njimi so še govorile.

SAMO 6 DNI PREK

FRANCE - - 3. ob
PARIS - - 17. ob

NAVERE-PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda s univ. niki in tekočo vodo na 2. 4. ali oseb. Francoska kuhinja in pija.

French Line

109 N. Dearborn St., Chicago, ali lokalni agentje.

KJE SE NAHAJA

moj sin TONY KOŠIR? Rojen je bil 4. aprila 1901 v Borovnu na Kranjskem. Omenjeni srednje postave, lase ima korenje barve; je prikupljive nanjosti in pri govorjenju ponavlja besede.

Ker se bojim, da se mu zadnje čase omračil um, bi bil cenj. rojake, če kateri ve, se omenjeni nahaja, da mi sroči njegov naslov, za kar bodem zelo hvaležen. Moj slo: Tony Košir, P. O. Box 3 Library, Pa.—(Adv.)

DA SKUHAŠ DOBRO VO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, kmeji, slad in vse druge potrebščine. Poskus in se prepričajte, da je doma pri kuhani vedno le najboljši in najcenejši.

Groceries, sladničarjem in v dajalne železine dame primeren pust pri večjih naročilih. Pišite informacije na:

FRANK OGLAR,

6401 Superior Avenue, Cleveland.

Agitirajte za "Prosveto"

GROZDJE!

Kalifornijsko, New York ali Michigansko grozdje sveže in direktno od prekupca. Poštena vredno ga kupite drugje, se najprej prepričajte o cenah pri meni.—JOE SPRINGE 3123 W. 19th St., Chicago, Ill. Phone: Redwell 3857. Ali pa: JOHN KROSEL, 68 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Phone: Canal 0838.